

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Verzoek Amstelveen om lidmaatschap Stedennetwerk G40

Notagegevens

Bestuursorgaan	:	B-en-W 26-04-2022
Notanummer	:	2022-381
Datum	:	26-04-2022
Programma	:	01-Burger en bestuur
Portefeuillehouder	:	Burgemeester,
Bijlage(n)	:	1. Brief Amstelveen.pdf,2. Brief Amstelveen - aanvulling.pdf,Brief voorzitter G40 aan AB.pdf

Parafering

19-04-2022: Regiemanager19-04-2022: Burgemeester

Agendering

* 21-04-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

27-04-2022

B & W d.d.: 26-04-2022

Besluit

1. in te stemmen met het advies van het Dagelijks Bestuur van G40 om:

- * het verzoek van de gemeente Amstelveen te honoreren het lidmaatschap van G40 aan te bieden
- * de naam G40 als 'handelsmerk' te handhaven
- * de G40-statuten conform aan te passen

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Eind 2021 hebben zeven gemeenten, waaronder de gemeente Amstelveen, een verzoek ingediend om lid te mogen worden van het Stedennetwerk G40. Dit verzoek is door het Algemeen Bestuur, waaronder Deventer, afgewezen (collegebesluit van 7 december 2021). Het verzoek werd afgewezen omdat naast de inwonertallen er voor de gezamenlijke gemeenten geen of onvoldoende sprake was van verstedelijking. Een aantal steden, waaronder Deventer, gaf wel aan dat een afzonderlijke aanvraag van met name Amstelveen tot een ander oordeel had kunnen leiden.

Begin dit jaar heeft de gemeente Amstelveen, nu zelfstandig, een verzoek ingediend om lid te mogen worden. Het Dagelijks Bestuur adviseert om in te stemmen met het verzoek van Amstelveen, de naam G40 te handhaven en de G40-statuten op basis hiervan aan te passen. Het is aan het Algemeen Bestuur, waaronder Deventer, om hier een besluit over te nemen. Dit besluit ligt nu voor.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het versterken van het stedelijk netwerk G40, waar Deventer deel van uit maakt, zodat het een belangrijke partner van onder andere het rijk is.

Kader

De G40 hanteert de volgende toetredingscriteria:

- inwonertal (minimaal 80.000 of een grootste kern van minimaal 60.000)
- stedelijke problematiek
- centrumfunctie

Strategische notitie Regionale Samenwerking (2020)

Betrokken partijen en participatie

n.v.t.

Argumenten voor en tegen

Het inwonertal van Amstelveen overstijgt de 80.000 inwoners. Amstelveen bestaat uit één hoofdkern en telt in totaal 92.300 inwoners (1 januari 2022). Daarmee voldoet de gemeente op dit punt aan de voorwaarde van G40.

Amstelveen heeft te maken met stedelijke problematiek

De gemeente Amstelveen huisvest een diverse bevolking met 138 verschillende nationaliteiten (21% heeft een niet-Nederlandse nationaliteit en bijna 50% heeft een internationale achtergrond) met vraagstukken op het gebied van sociale samenhang als gevolg. Doordat Amsterdam de buurgemeente is, raakt de grootstedelijke problematiek van Amsterdam, zoals maatschappelijke en sociale vraagstukken (sociale ongelijkheid) ook Amstelveen. Net als alle gemeenten heeft Amstelveen grote opgaven als het gaat om wonen in combinatie met stedelijke vraagstukken als mobiliteit, bereikbaarheid, 'mee kunnen doen' en leefbaarheid. De gemeente is betrokken bij grote regionale opgaven zoals de Woningbouwimpuls, Verstedelijkingsstrategie, Energie- en Duurzaamheidsvraagstukken.

Amstelveen vervult een belangrijke centrumfunctie naast Amsterdam

Atlas voor Gemeenten (samenwerkingspartner van G40) stelt dat Amstelveen geen duidelijke centrumfunctie heeft. Het Dagelijks Bestuur stelt echter dat Amstelveen onder de rook van Amsterdam ligt. Ze vormen een doorlopend stedelijk gebied. Samen met Amsterdam heeft Amstelveen een regionale functie. In de regio Amstelland vervult Amstelveen een centrumfunctie op het gebied van onderwijs, cultuur, sport, horeca, detailhandel en andere voorzieningen. Daarnaast is Amstelveen de tweede grootste gemeente binnen de Veiligheids- en Politieregio Amsterdam-Amstelland en neemt zij een sterke positie in binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

Amstelveen vervult naast Amsterdam een belangrijke centrumfunctie in de regio.

Uitbreiding van G40 gaat in tegen de uitspraak van het Algemeen Bestuur om niet verder uit te breiden

Uit het voorstaande blijkt dat Amstelveen voldoet aan de criteria die G40 hanteert voor toetreding en heeft Amstelveen meerwaarde voor ons netwerk. In 2018 heeft het Algemeen Bestuur uitgesproken dat het netwerk met veertig bestaande steden voldoet en terughoudend met uitbreiding moet worden omgegaan. Deze uitspraak wordt nu opgerekt. Het DB stelt dat het 'categorisch hanteren' van deze uitspraak in de weg staat aan het op maat kunnen werken aan een steeds sterker netwerk. De vraag is of het vergroten van het netwerk de kracht van het

netwerk ten goede komt. Het kan ook een zekere verwatering en verminderde betrokkenheid bij het netwerk te weeg brengen.

Met het eerder niet honoreren van het verzoek van de zeven gemeenten heeft G40 duidelijk gemaakt niet per definitie te willen uitbreiden en daar scherp op is. De gemeente Amstelveen voldoet zodanig aan de criteria van G40 en past daarmee uitstekend bij het profiel van G40 dat instemmen met lidmaatschap te verdedigen valt. Met Amstelveen wordt het netwerk inhoudelijk versterkt. Daarnaast zou Amstelveen een rol kunnen spelen in de relatie met Amsterdam. Aangezien Deventer bij het eerdere verzoek zich al positief heeft uitgelaten over toetreding van Amstelveen ligt het voor de hand om het verzoek van Amstelveen te honoreren.

Financiële consequenties en dekking

Op dit moment heeft dit besluit geen financiële consequenties. Het is mogelijk dat door toetreding van Amstelveen de bijdrage voor Deventer zou kunnen dalen. Dit zal uit de komende begroting (2023) blijken.

Openbaarmaking en communicatie

Openbaar.

Aanpak en uitvoering

Het besluit van het college zal schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur worden doorgegeven.

Uw contact Angellen W.T.M. Brus
T (020) 540 42 15
F (020) 540 45 59
gemeente@amstelveen.nl

G 40 Stedennetwerk
t.a.v. de heer P. Depla, voorzitter

p/a secretariaat G40
Genie Hendriks, secretaris
ej.hendriks@breda.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 18 januari 2022

Betreft

Geachte heer Depla, beste Paul,

Onlangs ontving u van Amstelveen, samen met zes andere gemeenten, een verzoek om deel uit te mogen maken van het G40 stedennetwerk. Op advies van het Dagelijks Bestuur heeft het Algemeen Bestuur negatief besloten op dit gezamenlijke verzoek van de zeven gemeenten.

Vanuit de gemeente Amstelveen betreuren we dit besluit. De speerpunten van de G40 zijn herkenbaar voor ons. Wij denken een waardevolle bijdrage aan de G40 te kunnen leveren op het gebied van kennisdeling en belangenbehartiging. Daarbij voldoet Amstelveen ruimschoots aan de uitgangspunten van de G40 en de drie toetredingscriteria die in de brief van 1 december 2021 zijn genoemd:

1. Inwonertal van minimaal 80.000;
2. Stedelijke problematiek;
3. Centrumfunctie.

Dit lichten we graag toe.

Ad 1. Amstelveen bestaat uit één hoofdkern en telt 92.300 inwoners (1 januari 2022). We hebben een diverse bevolking in onze stad met 138 verschillende nationaliteiten. Ruim 21% van onze inwoners heeft een niet-Nederlandse nationaliteit en bijna de helft heeft een internationale achtergrond. De gemiddelde leeftijd in Amstelveen is 41,2 jaar (NL: 42,2 jaar). Verder is opvallend een beroepsbevolking van 48.000 en werkgelegenheid voor ruim 55.000 personen.

Ad 2. De ruim 42.000 Amstelveense woningen bestaan voor 45% uit koopwoningen, 31% corporatie-huur en 24% particuliere huur (NL: resp. 57%, 29% en 13%). De woningvoorraad bestaat voor 49% uit gezinswoningen en 51% meergezinswoningen (NL: 64% resp. 36%) en de gemiddelde woningbezetting is 2,16 (NL: 2,21). De stadswijken die in de jaren zestig in snel tempo zijn gebouwd (Amstelveen was enige tijd de snelstgroeiende stad van Nederland), behoeven revitalisering en extra aandacht ter versterking van de leefomgeving en de sociale samenhang. Met Amsterdam als buurgemeente, raken bepaalde maatschap-

pelijke en sociale vraagstukken (kansen ongelijkheid) als het gaat om wonen, werken, onderwijs en mee kunnen doen in de samenleving ook Amstelveen. De grootstedelijke problematiek van Amsterdam stopt immers niet bij de gemeentegrenzen en heeft zijn weerslag op onze stad.

De druk op de woningmarkt in Amstelveen is, net als in veel andere gemeenten, zo groot dat starters en mensen met een bescheiden inkomen hier niet of nauwelijks meer een betaalbare woning kunnen vinden. Ook voor bijzondere doelgroepen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zoals economisch daklozen, mensen die uitstromen uit een instelling en statushouders, is het erg lastig geschikte huisvesting te vinden. De woningbouwopgave vereist een regionale aanpak, net als daarmee samenhangende stedelijke vraagstukken zoals mobiliteit, bereikbaarheid, "mee kunnen doen" en leefbaarheid. Vanuit Amstelveen doen we actief mee in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en zijn we betrokken bij grote regionale opgaven zoals de Woningbouwimpuls, de Verstedelijkingsstrategie, Energie- en Duurzaamheidsvraagstukken.

Ad 3. In de regio Amstelland vervult Amstelveen op het gebied van onderwijs, cultuur, sport, horeca, detailhandel en andere voorzieningen een centrumfunctie voor een aantal omliggende gemeenten. In de Atlas voor de 50 grootste gemeenten staat Amstelveen op de 36e plaats (2021); hierin is meer informatie te vinden over bevolking, de sociaal-economische positie en de woonaantrekkelijkheid ten opzichte van de 49 andere gemeenten. Dagelijks komen er 34.000 mensen uit omliggende gemeenten voor hun werk naar Amstelveen (buiten Coronatijd). In de Veiligheids- en Politieregio Amsterdam-Amstelland is Amstelveen qua grootte de tweede gemeente (na Amsterdam) en draagt naar rato bij aan oplossingen voor complexe stedelijke vraagstukken van sociaal-economische en maatschappelijke aard of op het gebied van veiligheid.

Wij delen graag onze kennis en ervaringen met de partners in de G40 en denken ruimschoots aan de gezamenlijke opgaven te kunnen bijdragen, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Wij verzoeken u de toelating van de gemeente Amstelveen tot het G40 stedennetwerk te overwegen en het Algemeen Bestuur van de G40 hierover positief te adviseren.

Uiteraard zijn wij desgewenst voor nadere toelichting en motivering beschikbaar. Met belangstelling zien wij uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris,

Bert Winthorst

de burgemeester,

Tjapko Poppens

Toelichting bij lidmaatschapsverzoek G40 Amstelveen

In onze aanmeldingsbrief van 18 januari 2022 hebben wij toegelicht hoe wij voldoen aan de drie toetredingscriteria van de G40; inwonertal van minimaal 80.000, centrumfunctie, en stedelijke problematiek.

In deze toelichting wordt nog wat dieper ingegaan op de stedelijke problematiek waarmee Amstelveen te maken heeft.

Tegengaan dreigende sociaaleconomische ongelijkheid

Amstelveen (92.300 inwoners) heeft een zeer gemêleerde bevolking met vele nationaliteiten (138). Een deel van de inwoners heeft het financieel goed en is zeer zelfredzaam. Voor een toenemend aantal inwoners wordt het echter steeds moeilijker zich staande te houden in deze ogenschijnlijke welvarende omgeving. Mensen dreigen de boot te missen en dat leidt tot sociaaleconomische ongelijkheid en uitsluiting.

Door de vele nationaliteiten in Amstelveen is er niet vanzelfsprekend sprake van sociale samenhang. Amstelveen heeft daarom veel aandacht voor het creëren van een krachtige sociale basis in met name de aandachtswijken en is daarin succesvol. In deze wijken zien we een cumulatie van problematiek mede door diverse kwetsbare doelgroepen die in deze wijken terecht komen (laag opleidingsniveau, toenemende schulden, sociale-, psychische- en verslavingsproblematiek). De leefbaarheid komt daarmee onder druk te staan. Gezamenlijk met onze partners, wijkteams en wijkbewoners trachten we opgaven en problematiek scherp te krijgen en naar oplossingen te zoeken. Daarbij zoeken we aansluiting tussen informele zorg, formele zorg en veiligheid.

Onze regio kent een tekort aan arbeidskrachten. Toch staan mensen aan de kant die niet de juiste opleiding of skills hebben om aan de slag te kunnen. Via het Werkplein proberen we deze mensen aan passend werk te helpen.

Krapte op de woningmarkt leidt tot verdringing

Bij de transformatie van wijken richten we ons op een integrale aanpak met betrekking tot bereikbaarheid, openbaar vervoer en een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Daarbij is het een uitdaging om in een omgeving waar de huizenprijzen nog steeds fors stijgen betaalbare woningen voor iedereen te behouden en te realiseren. Jongeren en starters kunnen maar moeilijk een woning vinden in Amstelveen en omgeving. Amstelveen wordt in toenemende mate geconfronteerd met economische dakloosheid, een groep die door echtscheiding of verlies van inkomen hun woning en baan verliest en niet in staat is eigen woonruimte te vinden. Daarnaast is er een steeds grotere uitstroom van kwetsbare groepen uit instellingen en hebben we, uiteraard, de verantwoordelijkheid statushouders te huisvesten. Dit alles is echter een grote uitdaging op een woningmarkt die al zwaar onder druk staat. Creativiteit is nodig om betaalbare structurele en tijdelijke woonmogelijkheden te realiseren. Hierbij werkt Amstelveen ook samen met de regio.

Stadsvernieuwing en transformatie van bedrijventerreinen ten behoeve van een leefbare, toegankelijke en betaalbare stad.

Amstelveen wil een leefbare, toegankelijke en betaalbare stad blijven. Een integrale aanpak op sociaal, economisch en fysiek terrein is nodig. De ruimtelijke grenzen van Amstelveen zijn nagenoeg bereikt. Amstelveen heeft nog één uitleglocatie voor nieuwbouw. Daarnaast wordt er de komende jaren binnenstedelijk gebouwd en vindt renovatie en vernieuwing plaats (gebiedstransformatie). Hiervoor worden bedrijven verplaatst om ruimte te maken voor woningen.

Vitale binnenstad

Door veranderend consumentengedrag, versterkt door de coronacrisis, is de detailhandel onder druk komende staan en zal de komende jaren veel aandacht uitgaan naar een vitaal winkelcentrum.

Aan
Algemeen Bestuur van het Stedennetwerk G40

G40 Stedennetwerk
Genie Hendriks
secretaris
ej.hendriks@breda.nl
Tel: 06 - 25689862
Postbus 90156
4800 RH Breda
www.G40stedennetwerk.nl

Datum: 28 maart 2022
Onderwerp: Verzoek Amstelveen om lidmaatschap van Stedennetwerk G40
Bijlage(n): Brieven Amstelveen

Beste leden van het algemeen bestuur,

Eerder dit jaar ontvingen wij een verzoek van gemeente Amstelveen om toe te mogen treden tot ons G40-netwerk. Het is aan het algemeen bestuur (AB) van de G40 om een besluit over een verzoek tot lidmaatschap te nemen. Het dagelijks bestuur (DB) heeft als taak hierover het AB te adviseren. Afwegingen en advies van het DB treft u onderstaand aan.

Achtergrond

Het DB heeft gekeken naar de samenstelling van het huidige ledenbestand en de afwegingen die daarbij in het verleden zijn gemaakt. Grootstedelijke problematiek was de basis waarop meer dan 25 jaar geleden diverse grote en middelgrote steden elkaar opzochten. Die samenwerking was de opmaat naar het grotestedenbeleid. In de jaren erna werden diverse thema's op het fysieke, sociale en economische domein als aandachtspunten aan het netwerk toegevoegd. Dat mondde uit in het netwerk met veertig steden zoals we dat nu kennen. De laatste keer dat er nieuwe leden toetraden was in 2018: gemeenten Assen en Hilversum. Toen ook werd de naam gewijzigd van G32 naar G40.

Na deze aanpassing zijn in 2018 ook de criteria vastgesteld waarlangs een verzoek van een stad om tot het netwerk te kunnen toetreden diende te worden beoordeeld. Daarbij is tevens uitgesproken terughoudendheid te betrachten. Een stad kan alleen toetreden als er sprake is van kenmerkende verstedelijkingsvraagstukken, een centrumfunctie en maatschappelijke vraagstukken. Vervaging van die criteria moet om redenen van onderlinge herkenbaarheid worden voorkomen.

Eerdere verzoeken

Vorig jaar werd een verzoek namens zeven gemeenten ingediend. Het advies daarover van het DB werd in november 2021 aan u voorgelegd en vrijwel unaniem door u overgenomen. Het verzoek werd afgewezen omdat naast de inwonertallen er voor de gezamenlijke gemeenten geen of onvoldoende sprake was van verstedelijking. Een aantal steden maakte toen echter al de opmerking, dat een afzonderlijke aanvraag van met name Amstelveen tot een ander oordeel had kunnen leiden.

Aanvraag Amstelveen

De gemeente Amstelveen vormde onderdeel van de aanvraag van zeven gemeenten en is toen in het geheel daarvan beoordeeld. Amstelveen doet opnieuw, maar nu zelfstandig, een verzoek om tot het netwerk te kunnen toetreden en heeft het nader beargumenteerd en specifiek op de criteria onderbouwd. De brieven van Amstelveen zijn bijgevoegd (zie bijlage).

Toepassing van de criteria

De criteria die door het stedennetwerk in 2018 zijn vastgesteld en die nu voor de beoordeling van toetreders kunnen worden aangehouden zijn de volgende:

1. de gemeente kent een inwonertal van minimaal 80.000 inwoners;
2. of als er sprake is van samengevoegde gemeenten met meerdere kernen: in ieder geval een grootste aaneengesloten kern van ten minste 60.000 inwoners;
3. er moet sprake zijn van stedelijke problematiek;
4. de gemeente heeft een centrumfunctie voor de omliggende regio

Afwegingen

Volgens de Atlas voor Gemeenten is er geen duidelijke centrumfunctie. We nemen echter in ogenschouw dat Amstelveen onder de rook van Amsterdam ligt. Daarmee vormt het ook een doorlopend stedelijk gebied met een daaruit voortkomende verscheidenheid aan over-en-weerverkeer. Voor een aantal functies heeft Amstelveen samen met Amsterdam een regionale functie. Specifiek voor de regio Amstelland is er op met name het sociale domein sprake van centrumvoorzieningen.

Verder is voor de mate van verstedelijking van belang dat Amstelveen naast Amsterdam een sterke positie inneemt in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en in de Veiligheidsregio Amsterdam /Amstelland. Ook heeft de gemeente een sterke economische kwaliteit met de grootstedelijke vraagstukken die daarbij aan de orde zijn.

Verder constateert het DB dat Amstelveen in de mate van verstedelijking gelijk kan worden gesteld aan een aantal steden die nu al lid van het stedennetwerk zijn.

Alles afwegend ziet het DB Amstelveen als een kandidaat met zodanige stedelijke kenmerken (verstedelijking en centrumfunctie) dat ze passen binnen de door ons gehanteerde criteria. Het ziet uitbreiding met Amstelveen als een meerwaarde voor het netwerk. Het DB is zich ervan bewust dat met dit advies de uitspraak van het AB van 2018 dat het netwerk met de veertig bestaande steden voldoet en terughoudendheid moet worden betracht, wordt opgerekt. Echter, het categorisch hanteren daarvan zou in de weg staan aan het op maat kunnen werken aan een steeds sterker netwerk.

Tot slot, het is evident dat Amstelveen voldoet aan het inwonertal.

Advies

Op grond van bovenstaande overwegingen adviseert het DB:

- om het verzoek van Amstelveen te honoreren en het lidmaatschap van de G40 aan te bieden
- waarbij we de naam G40 als 'handelsmerk' handhaven
- en de G40-statuten conform aanpassen

Verzoek

Graag hoor ik, bij voorkeur uiterlijk 29 april 2022, of dit advies door u wordt onderschreven. Voor de volledigheid merk ik op dat u ook in demissionaire status formeel uw gemeente in het stedennetwerk vertegenwoordigt. Uw reactie graag richten aan onze secretaris Genie Hendriks, ej.hendriks@breda.nl.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

Paul Depla
voorzitter Stedennetwerk G40